

Norges speiderforbund

Retningslinjer for håndtering av varsler og kritikkverdige forhold

Bakgrunn og formål

Norges speiderforbund skal være en trygg arena for alle medlemmene sine. Alle som opplever og melder fra om kritikkverdige forhold i organisasjonen, skal føle at deres bekymringer blir tatt på alvor. Formålet med retningslinjene er å sikre en tydelig, hensynsfull og ryddig håndtering av varsler på alle nivåer i organisasjonen, og å beskrive hvem som har beslutnings og sanksjonsmyndighet i hvilke saker. Retningslinjene må sees i sammenheng med andre relevante retningslinjer og rutiner i Norges speiderforbund.

Virkeområde

Disse retningslinjene gjelder ved mistanke om alle typer kritikkverdige forhold i organisasjonen. Med kritikkverdige forhold menes forhold/atferd som er i strid med allmenntiske normer, norsk lov eller Norges speiderforbunds lover, retningslinjer og verdier, eller som utgjør en stor risiko for organisasjonens omdømme. Avhengig av alvorlighetsgraden og typen av forhold, må disse retningslinjene brukes i kombinasjon med én eller flere av retningslinjene som er nevnt lenger ned.

Hovedpunkter

- Det skal være lav terskel for å varsle om kritikkverdige forhold/atferd som omfatter organisasjonens medlemmer eller virksomhet. Avsender skal formidle forholdet på en forsvarlig måte, og fortrinnsvis skriftlig, til nærmeste leder i gruppe, krets eller arrangement-/kursstab. Spesielt alvorlige kritikkverdige forhold, for eksempel forhold som setter liv og helse i fare, bør meldes direkte til generalsekretær.
- Der det er mulig, bør forholdet søkes løst på så lavt organisatorisk nivå som mulig (for eksempel gruppeleder eller ansvarlig for arrangement/kurs). Dersom det er vanskelig å finne en løsning på det laveste nivået, eller en slik løsning ikke er praktisk eller formålstjenlig, formidles forholdet til kretsleder/korpsleder og eventuelt videre til generalsekretær.
- Ledere på ulike nivåer kan være rådgivere for hverandre, slik at f.eks. generalsekretær kan være rådgiver for kretsleder, og kretsleder for gruppeleder.
- Saksbehandlingen på alle nivåer i organisasjonen skal være habil, forsvarlig, upartisk og fortrolig. Varselet og den videre håndteringen av det skal loggføres og oppbevares forsvarlig.
- Speiderstyret har beslutnings- og sanksjonsmyndighet i saker om anmeldelse, eksklusjon og suspensjon jfr. § 3-2-6 og § 3-2-7 i NSF's lover (se også egne retningslinjer¹).
- Generalsekretær, sammen med den til enhver tid ansvarlige komiteen for håndtering av kritikkverdige forhold, har beslutnings- og sanksjonsmyndighet i saker som ikke faller inn under speiderstyrets myndighet, men som likevel er vanskelige/alvorlige nok til å berettige vurdering/behandling på forbundsnivå.

- Kretsleder/gruppeleder/arrangementsleder har beslutnings- og sanksjonsmyndighet i enklere saker. Dersom det er ønskelig, kan den til enhver tid ansvarlige komiteen for håndtering av kritikkverdige forhold være rådgivende instans i saker som søkes løst på lokalt nivå.
- Konsekvensen for den mistenkte/anklagede avgjøres av det ansvarlige organet. Konsekvensen skal stå i forhold til alvorlighetsgraden på handlingene. Eksempler på konsekvenser som kan brukes er milde disiplinære tiltak som gir mulighet til forbedring, for eksempel advarsel, samtaler med nærmeste leder, obligatorisk opplæring eller utestengelse fra et arrangement eller fratredelse fra et verv. Som ytterste konsekvens åpner NSF's lover ¹ opp for eksklusjon av medlemmer og tidligere medlemmer (se egne retningslinjer ²). Hvis den anklagede ønsker å bestride konsekvensen, kan dette løftes på neste organisasjonsnivå.

Saksbehandling på nasjonalt nivå

- Mottak av melding loggføres i henhold til § 8 i personopplysningsloven. Avsender får bekreftelse på mottatt melding, og hvis relevant/mulig en angivelse av forventet behandlingstid. Det at noen melder eller varsler, gir ikke rett til innsyn eller informasjon utover det som ellers følger av de alminnelige reglene i forvaltningsloven. Varsleren har imidlertid rett til innsyn i sin egen forklaring, og har adgang til å supplere denne.
- Dersom meldingen kommer til generalsekretær, foretas det en vurdering om hvilken av rutinene nevnt ovenfor som forholdet faller inn under, eller om saken er åpenbart grunnløs og dermed avvises. Den til enhver tid ansvarlige komiteen for håndtering av kritikkverdige forhold skal alltid konsulteres og bistå generalsekretær i saker som krever vurdering/behandling på forbundsnivå.
- Videre behandling av saken og hvilke tiltak som skal iverksettes, avhenger av sakstype og hvem varslingen er rettet mot. Ligger saken under speiderstyrets myndighet skal generalsekretær legge saken frem for speiderstyret for behandling.
- Dersom varslet gjelder en bestemt person, skal denne innen rimelig tid gjøres kjent med innholdet i saken, og få anledning til å uttale seg. Ved mulig politianmeldelse skal den mistenkte kontaktes bare i samråd med politiet.
- Saken og medlemmets identitet skal ikke gjøres kjent for flere enn det som er nødvendig for å behandle saken, med sikte på å ikke forårsake unødige rykter eller uriktige påstander. Samtidig skal alle parter omtales og behandles ryddig.
- Dersom forholdet søkes løst på forbundsnivå, skal generalsekretær informere eventuelle involverte parter løpende om saken.
- Dersom et medlem eller en ansatt i Norges speiderforbund blir anmeldt for forhold som omhandler straffbar overtredelse av norsk lov, begått i eller utenfor Norges speiderforbund, vurderer Speiderstyret om det foreligger grunnlag for at vedkommende suspenderes fra sitt verv/medlemskap eller for ansatte - fra sin stilling, så lenge saken etterforskes, vurderes eller behandles. Dersom det gjelder et frivillig, ulønnet verv, behandles saken i henhold til forbundets lover og retningslinjer vedrørende suspensjon og eksklusjon. Dersom det gjelder en ansatt, behandles saken i henhold til arbeidsrettslige regelverk, herunder arbeidsmiljøloven. Se Retningslinjer vedrørende anmeldelse av et medlem eller en ansatt i Norges speiderforbund.

¹ § 3-2-7 i NSF's lover

Relevante rutiner og retningslinjer

Avhengig av hvilke kritikkverdige forhold det er snakk om, vil oppfølging av varselet i tillegg skje i tråd med en eller flere av følgende rutiner og retningslinjer:

- Retningslinjer for konflikthåndtering - anvendes som et hjelpemiddel til håndtering av saker som skyldes eller fører til personkonflikter, og som søkes løst på så lavt nivå som mulig
- Retningslinjer for håndtering av vold, overgrep og trakassering - brukes til å spesifisere håndtering av mistanker om vold, overgrep og trakassering
- Retningslinjer vedrørende suspensjon og eksklusjon av medlemmer fra Norges speiderforbund - beskriver behandling av saker om suspensjon og eksklusjon samt Klagenemndas rolle
- Retningslinjer vedrørende anmeldelse av et medlem eller en ansatt i Norges speiderforbund - beskriver hvilke spesielle hensyn som må tas hvis Norges speiderforbund velger å gå til en anmeldelse av et medlem eller en ansatt